زانکۆی را پەڕین

فەرمانگەی یاریدەدەرێتیی سەرۆکی زانکۆ بۆ کاروباری خوێندکاران

پەیڕەوی بەشی ناوخۆیی

زانکۆی ڕاپەڕین

٢٠١٥

ماددەی (١):

ئەم دەستەواژانەی خوارەوە لە هەر شوێنێکی پەیڕەوەکەدا بینران، مەبەست لێیان واتای بەرامبەریانە تاکوئەو کاتەی نیشانەیەك بەپێچەوانەی ئەمەوە دەردەکەوێت:

١- زانکۆ: زانکۆی ڕاپەڕین.

٢- پەیڕەو: پەیڕەوی بەشی ناوخۆیی زانکۆی ڕاپەڕین.

٣- سەرۆك: سەرۆکی زانکۆ.

٤- یاریدەدەری سەرۆك: یاریدەدەری سەرۆکی زانکۆ بۆ کاروباری خوێندکاران.

٥- ژوور: ژووری نیشتەجێبوون.

٦- بەڕێوەبەر: بەڕێوەبەری بەشەناوخۆییەکان.

٧- سەرپەرشتیار: سەرپەرشتیاری بەشی ناوخۆیی.

٨- بەرپرس (لێپرسراو): بەرپرسی هۆبە (لێپرسراوی هۆبە).

٩- بەش: بەشی ناوخۆیی زانکۆو هەرشوێنێك کە زانکۆ وەك بەشی ناوخۆیی دیاری بکات.

١٠- خوێندکار: خوێندکاری نیشتەجێ لە بەشی ناوخۆیی.

ماددەی (٢): ئامانجی ئەم پەیڕەوە بریتییە لە:

أ-گرتنەخۆی ئەو خوێندکارانەی کە دووریان لە شوێنی نیشتەجێبوونیان کاریگەری دەبێت لەسەر ڕەوشی خوێندنیان.

ب- فەراهەمکردنی پێداویستییە سەرەکییەکان بۆ یارمەتیدانی خوێندکار بۆ فێربوون بەپێی توانا.

ج- ڕێکخستنی شێوازی نیشتەجێبوونو هەڵسوکەوتی خوێندکار لە بەشی ناوخۆیی، کە ماڵی دووەمیەتی.

ماددەی (٣): مەرجی وەرگرتنی خوێندکاران لە بەشی ناوخۆیی:

١- لەو خوێندکارانە بێت کە لە زانکۆمان وەرگیراونو بە بەردەوامی دەوامدەکەن، بۆیە ئەوانەی بە هۆی هەر پاساوێکی یاساییەوە لەسەر نمرەی (١٠٠) تاقیکردنەوە ئەنجامدەدەن، نایانگرێتەوە.

٢- شوێنی سەرەکیی ژیانی ئەوەندە دووربێت، کە نەتوانێت ڕۆژانە هاتوچۆی بۆ بکات، یان هاتوچۆکردنی کاریگەریی ڕاستەوخۆ بکاتەسەر ڕەوتی خوێندنی.

٣- ڕابردوو و ڕەفتاری پاك بێت.

٤- (بارمتە)ی دیاریکراو بدات، کە بۆ نیشتەجێبوون بۆی دیاریکراوە.

٥- بەڵێننامەیەك بنوسێت، کە تێیدا بەڵێن بدات بە پابەندبوونی بە یاساو ڕێنماییە کارپێکراوەکانی زانکۆ، بە تایبەت پەیڕەوی بەشەناوخۆییەکان، و تەواوکردنی هەموو ڕێوشوێنە یاساییەکانی تایبەت بە نیشتەجێبوون.

٦- وێنەیەکی نوێی (فۆتۆگرافی)ی خۆی پێشکەش بکات.

٧- سزانەدرابێت بە سزاکانی ماددەی (١٢) بڕگەی (٢/خ) لەم پەیڕەوەدا.

ماددەی (٤): کارگێڕیی بەشەناوخۆییەکان:

١-بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکانی زانکۆ لە رووی کارگێڕییەوە پەیوەستە بە یاریدەدەری سەرۆك، و چەند هۆبەیەك لەخۆدەگرێت.

٢- بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکانی زانکۆ سەرپەرشتیی کاروباری لێپرسراوی هۆبەکانی بەشی ناوخۆیی کوڕانو کچان لە زانکۆدا دەکات، هەر هۆبەیەکی بەشی ناوخۆیی لێپرسراوێکی هەیە، کە راستەوخۆ بەرپرسە لە رێکخستنو سەرپەرشتیکردنی هۆبەکەی.

٣- بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکان لەلایەن کەسێکەوە بەڕێوەدەبرێت، کە باشتروایە مامۆستای بواری پەروەردە بێت لە زانکۆ، یان لانیکەم بڕوانامەی بەکالۆریۆسی هەبێت، هەروەها وا باشترە تەمەنی پێگەیشتووبێتو هاوسەرگیری کردبێت.

ئەرکو دەسەڵاتەکانی بەڕێوەبەری بەشەناوخۆییەکان:

أ- دیاریکردنی توانای هۆبەکانی بەشی ناوخۆیی زانکۆ بۆ لەخۆگرتنی خوێندکاران بە رەچاوکردنی ئاستی حەوانەوەو خوێندن، بۆ ئەوەی لە دارِشتنی پلانی وەرگرتنی خوێندکاران، بۆ ساڵی نوێی خوێندن سوودی لێوەربگیرێت.

ب- هەوڵدان بۆ دابینکردنی بینا بۆ نیشتەجێبوونی خوێندکارانو دەستنیشانکردنی گرفتەکانیانو چارەسەرکردنیانو بەردەوامپێدانی کاروبارەکانیان.

ت- کارکردن بۆ دابینکردنی هەموو پێداویستییە ماددیو مەعنەوییەکان، کە پێویستن بۆ نیشتەجێبوونی خوێندکاران لە بەشی ناوخۆیی.

پ- سەرپەرشتیی تەواوی واقعی حاڵی بەشەناوخۆییەکانو چاودێریی چاککردنەوەو دابینکردنی پێداویستییەکان.

ج- ئامادەکردنی لیستی پێداویستیو کەموکوڕیی هۆبەی بەشی ناوخۆیی لە کۆتایی مانگی حوزەیران (٦)و پێشکەشکردنی بۆ سەرووی خۆی، بۆ چارەسەرکردنی پێش دەستپێکردنەوەی ساڵی نوێی خوێندن.

خ- گواستنەوەی خوێندکاران لە ژورێکەوە بۆ ژوورێکی تر، لە کاتی هەبوونی هۆکاری رەوا (سبب مشروع) کە لەلایەن لێپرسراوی هۆبەی بەشی ناوخۆییەوە دەکرێت، دوای پێدانی زانیاری لەلایەن فەرمانبەران، یان چاودێرەکانەوە.

٤- چاودێریکردنو گرنگیدان بە لایەنی تەندروستیو سەلامەتیی بەشەناوخۆییەکان بەپێی ڕێنماییە کارپێکراوەکانی تەندروستی، بە هەماهەنگی لەگەڵ بەڕێوەبەرایەتیی تەندروستیو سەلامەتیی زانکۆو بەڕێوەبەرایەتیی بەرگریی شارستانی لە ڕێگەی بنکەی تەندروستیی زانکۆوە.

٥- ئەنجامدانی پشکنینی هەفتانە یان مانگانە بۆ ژوورەکانی خوێندکاران ئاگادارکردنەوەی ئەوانەی کە پاکوخاوێن نین، هەروەها سوپاسکردنی ئەو خوێندکارانەی کە پاکوخاوێنی دەپارێزن، بە بلاوکردنەوەی ناوەکانیان لە تابلۆی ئاگادارییەکان.

٦- سەرپەرشتیکردنو ڕێکخستنی هۆڵی تەلەڤزیۆنو ئینتەرنێت، بۆ ئەوەی بە باشترین شێوە سودیان لێوەربگیرێت، ئەویش بە دیاریکردنی کاتو چۆنێتیی بەکارهێنانیان.

٧- وەرگرتنی بارمتەی نیشتەجێبوونی خوێندکار بە پسولەی ڕەسمیو بە هەماهەنگی لەگەڵ بەڕێوەبەرایەتیی دارایی زانکۆ.

٨- دیاریکردنی ژورێکی جیاواز لە دەرەوەی بەشەناوخۆییەکان بۆ پێشوازیکردنو چاوپێکەوتنی کەسوکاری خوێندکاران.

٩- تەنها خوێندکار لە بەشی ناوخۆیی جێگیردەکرێت، بە پێچەوانەوە هیچ کەسێکی تر ڕێگەی پێنادرێت، تەنها ئەگەر هاتو سەرۆکایەتیی زانکۆ بە نوسراو ڕەزامەندی دەربڕێ، و نیشتەجێبونەکەش کارنەکاتەسەر ڕەوشی خوێندکاران.

١٠- بۆ هەریەك لە بەشی ناوخۆیی کوڕانو کچانی زانکۆمان لە ڕانیەو بەشی ناوخۆیی کوڕانو کچان لە قەڵادزێ هۆبەیەك هەیە، کە لە ڕووی کارگێڕییەوە پەیوەستن بە بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکانی زانکۆ، بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆ بەرپرسن لە کاروباری بەشو سەرپەرشتیکردنی لە ڕووی پاکوخاوێنیو ڕێکخستنو بەکارهێنانی بەشی ناوخۆیی بە شێوەیەکی دروست لەلایەن خوێندکارانی نیشتوجێبوەوە، و چاودێریکردنی هەڵسوکەوتو جڵەوگیریو لێپرسینەوەیان لە کاتی ڕوودانی هەر کێشەیەك لە بەشی ناوخۆیی.

١١- دروستکردنی باج بۆ خوێندکاران.

ماددەی (٥): سەرپەرشتیو چاودێری:

١- سەردانکردنی مانگانەی یاریدەدەری سەرۆك بە مەبەستی ئاگاداربوون لە واقعی حاڵی بەشی ناوخۆییو چارەسەرکردنی کێشەو کەموکورتییەکان.

٢- سەردانکردنی بەردەوامی هەفتەی چەند جارێکی بەڕێوەبەری بەشەناوخۆییەکان بۆ هەموو هۆبەکانی بەشی ناوخۆیی.

ماددەی (٦): پاسەوان:

١- لە هەر بەشێکدا پۆلیس پاسەوانیدەکات، و باشتروایە پاسەوانی بەشی ناوخۆیی کچان لە رەگەزی (مێ) بن، هەروەها رەچاوی باری کۆمەڵایەتیی پۆلیس بکرێت، واتە (خێزاندار) بێت یان نا.

٢- پێویستە ژووری پۆلیس لە دەرەوەی بەشی ناوخۆییو لە بەردەم دەرگای سەرەکیی بەشی ناوخۆیی بێت.

٣- پۆلیس بە هیچ شێوەیەك نابێت بچێتەناو بەشی ناوخۆیی، تەنها ئەگەر لەلایەن لێپرسراوی بەش داوای لێبکرێت لە کاتی رووداني شەڕو ئاژاوە، یان رووداوێکی نەخوازراودا.

٤- پێویستە لەسەر پۆلیس تەنها رێگە بە خوێندکارانی نیشتەجێی بەش بدات بۆ چوونەناو بەشەوە، بە باجی بەشی ناوخۆییەوە.

ماددەی (٧): کاری پاککردنەوە:

١- پێویستە رۆژانە بەش پاکبکرێتەوە جگە لە رۆژانی هەینی.

٢- پاککردنەوە دەبێت لەکاتێکدا بێت کە خوێندکار لە بەش نەبێت، واتە لە دوای کاتژمێر (٨)ی بەیانییەوە دەستپێبکات، یان هەرکاتێکی تر کە پێویست بوو.

ماددەی (٨): رێکخستنی نیشتەجێبوونی خوێندکار لە بەشی ناوخۆیی:

١- نیشتەجێبوونی خوێندکار لە بەش بە فۆڕمێك رێکدەخرێت.

٢- شوێنی نیشتەجێبوون ئەو شوێنەیە کە زانکۆ دیاریدەکات.

٣- بەڵێننامە لە بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری یاسایی زانکۆ لە خوێندکار وەردەگیرێت.

٤- بڕێك پارە وەك بارمتە لە خوێندکار وەردەگیرێت، بۆ ئەوەی لەکاتی زیانگەیاندن بە کەلوپەلی بەش لەو بڕەپارەیە کەلوپەلەکان چاکبکرێنەوە (بڕی پارەکە لەلایەن سەرۆکی زانکۆوەو بە راوێژ لەگەڵ یاریدەدەری سەرۆك بۆ کاروباری خوێندکاران دیاریدەکرێت)، لەلایەن بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکان، و بەپێی رێکارە یاساییەکانو بە چاودێریی

بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری دارایی وەردەگیرێت، لە کۆتایی تەواوکردنی خوێندنیش ئەگەر خوێندکار هیچ زیانێکی بە کەلوپەلی بەش نەگەیاندبوو، پارەکەی بۆ دەگێڕدرێتەوە.

٥- جەناح یان نهۆمەکان بەپێی پسپۆڕیی خوێندنی خوێندکاران دابەشدەکرێن، پێویستە خوێندکاری هەمان ژوور لە هەمان بەش و سکۆڵی زانکۆ بن، بۆ نمونە خوێندکاری مێژوو لەگەڵ مێژوو، ماتماتیك لەگەڵ ماتماتیك.

٦- لە کاتی زیانگەیاندن بە کەلوپەلی زانکۆ، خوێندکار دووهێندەی بڕی پارەی چاککردنەوەی لێوەردەگیرێت، بەڵام ئەگەر ئەو خوێندکارەی کە زیانەکەی گەیاندووە نەناسراو بوو، ئەوا چاککرنەوەی کەلوپەلەکە دەکەوێتە ئەستۆی هەموو خوێندکارانی ژوورەکە، یان چێشتخانەکە، ئەو ڕێڕەوە، یان ئەو گەرماوەی کە ئەو کۆمەڵە خوێندکارە بەکاریدەهێنن.

٧- دەرگای بەشی ناوخۆیی کوڕان لە کاتژمێر (١١)ی شەو لە هاویندا و (١٠)ی شەو لە زستاندا دادەخرێت، سەبارەت بە بەشی ناوخۆیی کچانیش، کاتژمێر (٧)ی ئێوارە لە هاویندا و (٥)ی ئێوارە لە زستاندا دادەخرێت.

٨- ئەگەر خوێندکار (کوڕ یان کچ) ویستی شەو لای ماڵی خزمێك، یان ناسیاوێکی بمێنێتەوە پێویستە سەرپەرشتیار ئاگاداربکاتەوە، مۆڵەت وەربگرێت، ئەمەش لە ڕێگەی وەرگرتنی فۆرمێکی تایبەتەوە،کە دەبێت واژۆبکرێت لەلایەن ئەو کەسەی کە خوێندکارەکە لە ماڵی دەمێنێتەوە، هەروەها پێویستە سەرپەرشتیار وێنەیەك لە مۆڵەتەکە هەڵبگرێت لە دۆسیەداو بە تەلەفۆن بەخێوکەری خوێندکارەکەی لێ ئاگاداربکرێتەوە. خوێندکاری کچ تەنها دەتوانیت لەماڵی خزمانی بمێنێتەوە، بە مەرجێك پلەی نزیکایەتییەکەی (درجة القرابة) لە پلە (٤) تێپەڕنەکات، بە هەمان ڕێوشوێن.

٩- ئەگەر خوێندکار جگە لە ڕۆژانی پشووی ڕەسمی (کە خوێندکاران تێیدا دەگەڕێنەوە بۆ ماڵەوە) نەهاتبوو بۆ بەشی ناوخۆیی، بەخێوکەری خوێندکارەکە ئاگاداردەکرێتەوە.

١٢- پڕکردنەوەی فۆڕمی تایبەت بە بەجێهێشتنی شوێنی نیشتەجێبوون و گەڕانەوە بۆ ماڵ لە کاتی پشووی ڕەسمی یان کۆتایی هەفتە، کە کۆپییەك دەدرێتە خوێندکار و کاتی گەڕاندنەوەی دەیداتە کارگێڕیی بەش بە مەبەستی دڵنیابوونەوە.

١٣- ڕێگەنادرێت بە چوونەژوورەوەی سەردانیکاران بۆ بەشی ناوخۆیی، بەڵکو پێویستە لە هۆڵی پێشوازیدا خوێندکار ببینرێت دوای وەرگرتنی پێناس لە کەسی سەردانکار، و ڕێگە بە هیچ پیاوێك نادرێت سەردانی خوێندکاری کچ بکات تەنها ئەگەر لە کەسانی نزیکی بێت، ئەویش دوای تۆمارکردنی ناوەکەی و ئاگادارکردنەوەی بەخێوکەرەکەی بە نوسراوی ڕەسمی.

١٤- ڕێگەنادرێت بە چوونەژوورەوەی هیچ لایەن و کەسێك، تەنها ئەگەر بۆ هەندێك دۆخی پێویست نەبێت، ئەویش بە هەماهەنگی لەگەڵ هۆبەکاندا.

١٥– ئەنجامدانی هەموو کۆڕو کۆبوونەوەو چالاکییەکی سیاسیو حزبیو ئایینی لەناو بەشی ناوخۆیی قەدەغەیە، هەروەها هەڵواسینی پۆستەرو لافیتەیەکی بەدەر لە لایەنی ئەکادیمی لەناو بەشی ناوخۆییو دیواری بەشی ناوخۆیی قەدەغەیە.

١٦– دانانی کامێرای چاودێری لەناو ڕاڕەوو ژوورەکانی بەشی ناوخۆیی قەدەغەیە، بەڵام دەکرێت بۆ پاراستنی ئاسایشی بەشی ناوخۆیی لە دەرەوەی بینای بەشی ناوخۆیی کامێرای چاودێری دابنرێت.

١٧– پێویستە سەرپەرشتیارو کرێکاری پاککەرەوەی بەشی ناوخۆیی کچان لە رەگەزی (مێ) بنو چوونی رەگەزی (نێر) بۆ بەشی ناوخۆیی کچان قەدەغەیە، تەنها لە کاتی پێویست دا نەبێت، ئەویش دوای ئاگادارکردنەوەی خوێندکاران لە حاڵەتەکە.

ماددەی (٩):

١– پێویستە خوێندکار:

(أ) رێز لە بەرپرسو کارمەندانی هۆبەی بەشی ناوخۆیی بگرێتو نابێت هیچ رەفتارێك بنوێنێت، کە لە ئەدەبەوە دووربێت.
(ب) پارێزگاری لە پاکوخاوێنیی ژوورو راڕەوو بەشەکەی بکات.
(ت) پارێزگاری لە سەرجەمی کەلوپەلەکانی بەش بکات، و کەلوپەلی تایبەتی ژووریش لە ئەستۆی ئەندامانی ژوورەکەدایە.
(پ) پابەندبێت بە کاتی دیاریکراو بۆ گەڕانەوەی بۆ بەش.
(ج) باجی تایبەت بۆ بەشی ناوخۆیی بەکاربهێنێتو لە هەر کاتێك کە داوای لێبکرێت پیشانی بدات.
(ح) چێشتو چا تەنها لەناو چێشتخانەدا ئامادەبکات.
(خ) لە کاتی بەجێهێشتنی بەش ئەگەر بۆ رۆژێکیش بێت، سەرپەرشتیار ئاگاداربکات (جگە لە رۆژانی پشوو).
(د) گشت گڵۆپو ئامێرە کارەباییەکان دوای بە جێهێشتنی بەشی ناوخۆیی بکوژێنێتەوە.
(ژ) پرسوخواس بکرێت بە تەنیاو بە کۆ بەرامبەر خراپکردنو بزربوونی هەر کەلوپەلێکی بەشەناوخۆییەکان،و ئەستۆپاکیان پێنادرێتو ناشتوانێت لە ژوورێکەوە بۆ ژوورێکی تر بڕوات تا کەلوپەلەکە دەگەڕێنرێتەوە، یان نرخەکەی دەدرێت.
(ر) رەزامەندیی سەرپەرشتیار وەربگیرێت لە کاتی هەبوونی ویست بۆ ئەنجامدانی هەر چالاکییەکی دەستەجەمعی (گشتی) لە شوێنی نیشتەجێبوون دا.
(ز) لە کاتی هەبوونی هەر گرفتو خراپبونێك لەناو ژوور وکەلوپەلە گشتییەکان، سەرپەرشتیار ئاگاداربکاتەوە و فۆرمی تایبەت بۆ ئەو مەبەستە پڕبکاتەوە.

(س) خۆی بەرپرس بێت لە پارێزگاریکردن لە کەلوپەلو پێداویستییە کەسییەکانی خۆی، و نابێت کەلوپەلی بەنرخ لە دوای کۆتاییهاتنی کۆرسی خوێندن لە شوێنی نیشتەجێبوونی جێبهێڵێت.

(ش) دەست بە ئاوو کارەباوە بگرێت.

٢- بۆ خوێندکار قەدەغەیە:

(أ) دوای داخستنی دەرگای بەش بچێتە دەرەوە، تەنها لە حاڵەتی کتوپڕو نەخۆشیدا نەبێت، یان بوونی هۆیەکی قایلکەر دوای ڕەزامەندیی سەرپەرشتیاری بەشو جێگیرکردنی ڕۆیشتنەکەی لە تۆماری ڕەسمی دا.

(ب) کەلوپەل لە ژوورێکەوە بگوازێتەوە بۆ ژوورێکی تر، یان بیانگۆڕێت.

(ت) لەسەر دیوار بنوسێت، یان بزمار دابکوتێت.

(پ) چەك، یان هەر ماددەیەکی زیانبەخش بهێنێتە ناو بەش.

(ج) تەلەڤزیۆنو سەتەلایتی تایبەت لە ژوورەکان دابنێت.

(ح) نێرگەلە بهێنێتە بەش.

(خ) دەنگی رادیۆو تەسجیل بەرزبکاتەوە.

(د) جگەرە لە ژوورو ڕاڕەو و هۆڵەکانی بەش بکێشێت.

(ژ) سەیارەی تایبەت بهێنێتەژوورەوە.

(ر) هەر جۆرە ئاژەڵێك بهێنێتەژوورەوە .

(ز) یاری بە کەلوپەلو ئامێری بەشەناوخۆییەکان بکات، یان بە بێ پرس دەستکاریان بکات.

(س) هەر هەڵسوکەوتێك کە ناوبانگی شوێنی نیشتەجێبوون بخاتە ژێر پرسیارەوە، یان پێچەوانەی دابونەریتو بنەماکانی زانکۆ بێت.

(ش) لە باڵکۆنو لەو بەشەناوخۆییانەی کە هەردوو ڕەگەز لەخۆدەگرێت، دەربکەوێت.

(ص) گەمە ئاگرینەکان یان هەر شتێکیش کە ئاگری لێبکەوێتەوە، لەناو بەش بەکاربهێنێت.

(چ) ئەو ئامێرە کارەباییانەی کە ڕێگەپێدراونین، بەکاربهێنێت.

(گ) هەرجۆرە پەرتوكو گۆڤارو وێنەیەك کە دژی ئادابی گشتی و دابونەریتی زانکۆیە، هەڵبگرێت یان هەڵبواسێت.

(ڤ) ئامێری کەسی، بە شێوەیەك کە زیانی لێبکەوێتەوە، خراپبەکاربهێنێت.

(ع) هەر هەواڵ یان ئاگاداری یان نوسراوێك هەڵبواسێت تاکو سەرپەرشتیار ڕەزامەند نەبێت لە چوارچێوەی ڕێنماییەکان.

(غ) هەرجۆرە بۆنێك ئەگەر بەلای خاوەنەکەشیەوە خۆشبێت، لەخۆی بدات یان بڵاوبکاتەوە.

(ف) هەر جلوبەرگێکی نەشیاو لە دەرەوەی ژوورەکەی بپۆشێت.

(ق) شوێنی نیشتەجێبوون بۆ هەر شتێك کە بەدەربێت لە ئامانجەکانی ئەم پەیڕەوە، بەکاربهێنێت.

ماددەی (١٠): نیشتەجێکردنی هاوینە:

دوای ئاگادارکردنەوەی لەلایەن راگرایەتیی ئەو فاکەڵتییانەی کە خولی هاوینە یان مەشقی هاوینەیان هەیە، یاریدەدەری سەرۆك فەرمان بە پێدانی بەشی ناوخۆیی دەکات بۆ ئەو خوێندکارانە لە هاوین دا، یان هەر کەسو گروپێکی تر کە سەرۆکایەتیی زانکۆ رەزامەندی لەسەر بدات بە فەرمان.

ماددەی (١١): تۆمارەکان:

- **لەهەموو هۆبەیەکی بەشی ناوخۆیی پێویستە ئەم تۆمارانە هەبن:**

١- تۆماری ناوی چواریی خوێندکارانو فاکەڵتیو سکوڵو بەشو قۆناغی خوێندنو ناونیشانی نیشتەجێبوونو ناوو ناونیشانی بەخێوکەرو ژمارە تەلەفۆنەکانیان.

٢- تۆماری نەهاتنو دواکەوتن (الغیابو التأخیر).

٣- تۆماری سەردانکاران.

٤- تۆماری سەرپێچییەکانو پارەی پێبژاردنەکانیان.

٥- تۆماری سەردانی رەسمی.

٦- تۆماری کەلوپەلو ئامێرو دەزگاو پێداویستییەکانی نیشتەجێبوون.

٧- تۆمارێك بۆ ئەو خوێندکارانەی کە توشی رووداو یان نەخۆشی دەبنو دەبرێن بۆ بنکەی تەندروستی یان نەخۆشخانە.

ماددەی (١٢): (لێپێچینەوەو سزا):

یەکەم: لێپێچینەوە:

(أ) پابەندنەبوون بە یاساو رێنماییە زانکۆییەکان، بە تایبەت پەیڕەونەکردنی هەر ماددە یان بڕگەیەك لەم پەیڕەوە بە سەرپێچی هەژماردەکرێ.

(ب) لە کاتی روودانی هەر سەرپێچیەك دا، سەرپەرشتیار یان چاودێر دوای سەلماندنی سەرپێچیەکە لێپرسراوی هۆبە ئاگاداردەکاتەوە، بۆ لێکۆڵینەوەی سەرەتاییو بەرزکردنەوەی بۆ بەڕێوەبەرو دواتریش بۆ یاریدەدەری سەرۆك لە ماوەی (٢٤) کاتژمێردا راستەوخۆ لە دوای روودانی، بە مەبەستی گرتنەبەری رێوشوێنی گونجاو.

دووەم: سزا:

أ- وریاکردنەوە (التنبیة)ی زارەکی یان نوسراو.

ب- ئاگادارکردنەوە (**الانذار**).

ت- سەرزەنشتکردن (التوبیخ).

پ- پێبژاردن (**الغرامة**)، ئەویش بارتەقای ئەو زیانە مادییەی کە گەیاندوویەتی.

ج- بێبەشکردن لە بەش بۆ ماوەی کاتی، لە هەفتەیەك کەمتر نەبێتو لە مانگێك زیاتر نەبێت.

ح- بێبەشکردن لە شوێنی نیشتەجێبوون بۆ ماوەیەك، لە مانگێك کەمتر نەبێتو لە ساڵێکی خوێندن زیاتر نەبێت.

خ- دەرکردنی بە شێوەی کۆتایی لە شوێنی نیشتەجێبوون.

سێیەم: خوێندکار لە بەشی ناوخۆیی بێبەشدەکرێتو دووردەخرێتەوە لەم حاڵەتانەی خوارەوە:

١) ئەگەر کارێکی ئەنجامدا لەگەڵ دابونەریتو خورەوشتی کۆمەڵ نەگونجا.

٢) خواردنەوەی مادەی سەرخۆشکەرو بێهۆشکەر لەناو بەشی ناوخۆییدا.

٣) نانەوەی شەڕو ئاژاوە لە بەشی ناوخۆیی، یان دەستدرێژیکردنەسەر فەرمانبەرانو سەرپەرشتیارانی بەشی ناوخۆیی.

٤) حوکمدرابێت بە تاوانێك، یان کەتنێك دژی شەرەف.

چوارەم: ڕێوشوێنی تایبەت بە دەرکردنی سزا:

(أ) سەپاندنو جێگیرکردنی سزاکان بە پێی تایبەتمەندیو دەسەڵات دەبێت.

(ب) دەبێت قەبارەی سزاکە لەگەڵ قەبارەی سەرپێچییەکە بگونجێت، پێشینەو بارودۆخی سەرپێچییەکەش لەبەرچاودەگیرێت.

(ت) نابێت خوێندکار دوو سزای بەسەردا بسەپێندرێت لەسەر یەك سەرپێچی، بەڵام هەرکاتێك زیانی ماددی هەبێت ئەوا پێی دەبژێردرێت (غەرامەدەکرێت) بارتەقای زیانەکە بە تەواوی، واتە گێڕانەوەی پارەکە بۆ دۆخی جارانی.

(پ) یاریدەدەری سەرۆك ئەوە دیاریدەکات، لێکۆڵینەوە لە بابەتەکەدا دەکات.

(ج) یاریدەدەری سەرۆك واژۆ لەسەر سزاکانی مادەی (٢/١٢) بڕگەکانی (أ-ح) دەکات.

(ح) هیچ کام لەو سزایانە ناسەپێندرێن تا لێکۆڵینەوە بە شێوەیەکی نوسراو نەکرێت، ئەویش لە ڕێگەی وەرگرتنی وتەی خوێندکارو مۆڵەتپێدانی مافی بەرگریکردنی لە خۆی، لە بەرامبەردا ئەگەر خوێندکار دوای ئاگادارکردنەوەی بە نوسراو ئامادەنەبوو بۆ لێکۆڵینەوە بەبێ هیچ پاساوێکی قایلکەر، ئەوا مافی قسەکردنی نامێنێتو بەبێ ئامادەبوونی خۆی بڕیاری لەسەر دەدرێت، کە بە شێوەی پێشنیاز بەرزدەکرێتەوە بۆ یاریدەدەری سەرۆك، بێجگە لە بڕگەی (خ) کە لەلایەن ئەنجومەنی زانکۆوە دەبێت.

(خ) بڕیاری کۆتایی تایبەت بە سزا لە تابلۆی ئاگادارییەکان (لوحة الاعلانات)ی بەش هەڵدەواسرێت بۆ ماوەیەك کە نابێت کەمتر بێت لە هەفتەیەك.

(د) کەسوکاری خوێندکار لە سەرپێچییەکەو بڕیاری کۆتایی ئاگاداردەکرێتەوە.

(ژ) بڕیارەکە لە دۆسیەی کەسیی خوێندکاردا دەپارێزرێت، و وێنەیەکیش دەدرێتە ڕاگرایەتیی فاکەڵتیو بەشەکەی،و بەڕێوەبەریش ڕاستەوخۆ کەسوکاری خوێندکار بە نوسراو ئاگاداردەکاتەوە.

(ر) خوێندکار مافی (تضلم)ی هەیە لە ماوەی (١٥) ڕۆژ لە دوای ئاگاداربوونی لە ناوەڕۆکی بڕیارەکە لە بەرانبەر یاریدەدەری سەرۆك، کە لە حاڵەتی پێویست بەرزدەکرێتەوە بۆ ئەنجومەنی زانکۆو ئەوکاتە بڕیارەکە کۆتایی دەبێت.

(ز) ئەو بڕیارانەی یاریدەدەری سەرۆك دەیاندات کۆتایین، دوای کۆتاییهاتنی ماوەی (تظلم) هیچ لایەنێك مافی تێهەڵچوونەوەی نیە.

ماددەی (١٣): کۆتاییهاتنی نیشتەجێبوون:

١- لەم بارانەی خوارەوە نیشتەجێبوون کۆتایی دێت:

أ- کۆتاییهاتنی هەر ساڵێکی خوێندن.

ب- پاشگەزبوونەوەی خوێندکار لە وەرگرتنی شوێنی نیشتەجێبون، یان دواخستنی خوێندن، دوای تێپەڕاندنی ڕێوشوێنی یاسایی.

ج- سزادانی خوێندکار بۆ ماوەی وەرزێکی خوێندن یان زیاتر.

٢- پێویستە لەسەر خوێندکار لەکاتی کۆتاییهاتنی ماوەی نیشتەجێبووندا ژوور وکەلوپەلەکانی بداتەوە بە کارگێڕی، و فۆرمی تایبەتی بۆ پڕبکرێتەوە (استمارة الاستلام والتسليم).

٣- لەکاتی هەبوونی هەر کەموکوڕییەك، خوێندکار بارتەقای کەموکوڕییەکە بەرپرسە.

ماددەی (١٤):

پێویستە لەسەر بەڕێوەبەرایەتیی بەشەناوخۆییەکان ساڵانە لە سەرەتای دەوامەوە، خوێندکاران لە ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییانە ئاگاداربکاتەوە، لە ڕێگەی ئەنجامدانی سیمیناری گشتی.

ماددەی (١٥):

بۆ هەر ڕێکارێکی تری پێویست کە لەم پەیڕەوەدا باسنەکراوە کار بە یاساو ڕێنماییە پەیوەندیدارو جێبەجێکراوەکانی تر دەکرێت.

ماددەی (١٦):

کار بەم ڕێنماییانە دەکرێت لە دوای پەسەندکردنی لەلایەن ئەنجومەنی زانکۆوە،و ئاگادارکردنەوەی خوێندکاران لە ناوەڕۆکەکەی لە ڕێگەی وێبسایتی زانکۆوە.

ئەم پەیڕەوە:

سەرەتا لە ساڵی خوێندنی (٢٠١٣ – ٢٠١٤) بە ناونیشانی (سیستمی ناوخۆیی بەشەناوخۆییەکانی زانکۆی ڕاپەڕین) لەلایەن (م.هێمن ڕەسوڵ موراد) مامۆستای بەشی یاساو بەڕێوەبەری کاروباری یاسایی زانکۆ گەڵاڵەکرابو، دواتر لەسەر ڕاسپاردەو فەرمانی یاریدەدەری سەرۆکی زانکۆ بۆ کاروباری خوێندکاران لیژنەیەك بۆ پێداچونەوەو هەمواکردنەوەی پێکهات، کە لەلایەن (م.ڕەوا کاکەڕەش سەیدمینە)ەوە سەرۆکایەتی دەکرا،و دوای ڕاوێژ لەگەڵ (یاریدەدەری سەرۆکی زانکۆ بۆ کاروباری خوێندکاران، ڕاگری فاکەڵتیی زانستەمرۆڤایەتییەکان، بەڕێوەبەرایەتییەکانی: بەشەناوخۆییەکان، کاروباری یاسایی، کاروباری دارایی) هەموارکرایەوەو بەمجۆرە ئامادەکرا.